

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2016 m. gruodžio 21 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Aplinka — Direktyva 2001/42/EB — Tam tikrų planų ir programų poveikio aplinkai vertinimas — 3 straipsnio 3 dalis — Planai ir programos, kurių aplinkosauginis vertinimas privalomas tik tuomet, kai valstybės narės nustato, kad jie gali turėti reikšmingų pasekmių aplinkai — Galiojimas atsižvelgiant į ESV sutartį ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją — „Nedidelių plotų vietiniu lygiu“ naudojimo samprata — Nacionalinės teisės aktai, kuriuose nurodomas atitinkamų teritorijų plotas“

Byloje C-444/15

dėl *Tribunale amministrativo regionale per il Veneto* (Veneto regiono administracinis teismas, Italija) 2015 m. liepos 16 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2015 m. rugpjūčio 17 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Associazione Italia Nostra Onlus

prieš

Comune di Venezia,

Ministero per i beni e le attività culturali,

Regione Veneto,

Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti,

Ministero della Difesa – Capitaneria di Porto di Venezia,

Agenzia del Demanio,

dalyvaujant

Società Ca' Roman Srl,

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas L. Bay Larsen, teisėjai M. Vilaras, J. Malenovský, M. Safjan (pranešėjas) ir D. Šváby,

generalinė advokatė J. Kokott,

kancleris A. Calot Escobar,

* Proceso kalba: italų.

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Associazione Italia Nostra Onlus*, atstovaujamos advokatų F. Mantovan, P. Mantovan ir P. Piva,
- *Comune di Venezia*, atstovaujamos advokatų A. Iannotta, M. Ballarin ir N. Ongaro,
- *Società Ca' Roman Srl*, atstovaujamos advokato G. Zago,
- Italijos vyriausybės, atstovaujamos G. Palmieri, padedamos P. Grasso, *avvocato dello Stato*,
- Europos Parlamento, atstovaujamo A. Tamás ir M. Menegatti,
- Europos Sąjungos Tarybos, atstovaujamos M. Simm ir S. Barbagallo,
- Europos Komisijos, atstovaujamos L. Pignataro ir C. Hermes,

susipažinęs su 2016 m. rugsėjo 8 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima ši

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 2001 m. birželio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/42/EB dėl tam tikrų planų ir programų pasekmių aplinkai vertinimo (OL L 197, 2001, p. 30; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 6 t., p. 157) 3 straipsnio 3 dalies galiojimu ir šios direktyvos 3 straipsnio 2 ir 3 dalių išaiškinimu.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant bylą *Associazione Italia Nostra Onlus* (Italija) ir *Comune di Venezia* (Venecijos savivaldybė, Italija), *Ministero per i Beni e le Attività Culturali* (Kultūros vertybių ir kultūrinės veiklos ministerija, Italija), *Regione Veneto* (Veneto regionas, Italija), *Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti* (Infrastruktūros ir transporto ministerija, Italija), *Ministero della Difesa – Capitaneria di Porto di Venezia* (Gynybos ministerija – Venecijos uosto direkcija, Italija) ir *Agenzia del Demanio* (Viešojo sektoriaus agentūra, Italija) ginčą dėl pareigos atlikti aplinkosauginį vertinimą pagal Direktyvą 2001/42 statybos darbų, numatytų Venecijos lagūnoje (Italija) esančioje saloje, projekto.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Direktyva 92/43/EEB

- 3 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvos 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL L 206, 1992, p. 7; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 2 t., p. 102, toliau – Buveinių direktyva) 1 straipsnio k ir l punktuose pateikiamos tokios apibrėžtys:

„k) *Bendrijos svarbos teritorija* reiškia teritoriją, kuri biogeografiniame regione ar regionuose, kuriems ji priklauso, yra svarbi tuo, kad padeda išlaikyti ar atstatyti [atkurti] I priede nurodyto natūralių buveinių tipo ar į II priedą įrašytos rūšies palankią apsaugos būklę, bei taip pat gali būti svarbi 3 straipsnyje nurodyto *Natura 2000* tinklo vientisumui ir (arba) yra svarbi palaikant biologinę įvairovę atitinkamame biogeografiniame regione ar regionuose.

<...>

l) *speciali saugoma teritorija* - tai Bendrijos svarbos teritorija, kurią valstybės narės įsteigė įstatymu, administraciniu aktu ir (arba) sutartimi ir kurioje yra taikomos būtinos apsaugos priemonės, skirtos palaikyti ar atkurti natūralių buveinių ir (arba) rūšių, kurioms teritorija yra įsteigta, gerą apsaugos būklę bei populiacijas.“

- 4 Pagal šios direktyvos 2 straipsnį:

„1. Šios direktyvos tikslas – padėti užtikrinti biologinę įvairovę, apsaugant natūralias buveines ir laukinę fauną bei florą europinėje valstybių narių, kurioms taikoma Sutartis, teritorijoje.

2. Priemonės, kurių imamasi pagal šią direktyvą, turi palaikyti ar atstatyti [atkurti] palankią Bendrijos svarbos natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros rūšių apsaugos būklę.

3. Taikant priemones pagal šią direktyvą, atsižvelgiama į ekonominius, socialinius ir kultūrinius reikalavimus bei regionines ir vietines charakteristikas.“

- 5 Tos pačios direktyvos 3 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„*Natura 2000* pavadinimu kuriamas vieningas specialių saugomų teritorijų Europos ekologinis tinklas. Šis tinklas, sudarytas iš teritorijų, kuriose yra į I priedą įrašyti natūralių buveinių tipai ir į II priedą įrašytų rūšių buveinės, sudaro galimybę palaikyti, o kur reikia ir [atkurti] iki palankios apsaugos būklės natūralių buveinių tipus ir rūšių buveines jų natūraliame paplitimo areale.

Į *Natura 2000* tinklą įeina specialios apsaugos teritorijos, kurias valstybės narės klasifikuoja pagal [1979 m. balandžio 2 d. Tarybos] Direktyvą 79/409/EEB [dėl laukinių paukščių apsaugos (OL L 103, 1979, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 1 t., p. 98)].“

- 6 Buveinių direktyvos 6 straipsnyje numatyta:

„1. Specialioms saugomoms teritorijoms valstybės narės nustato būtinas apsaugos priemones, tarp jų, jei reikia, atitinkamus tvarkymo planus, parengtus specialiai šioms teritorijoms ar integruotus į kitus plėtros planus, ir atitinkamas įstatymais nustatytas, administracines arba sutartyje numatytas priemones, kurios atitinka teritorijoje esančių į I priedą įtrauktų natūralių buveinių tipų ir į II priedą įtrauktų rūšių ekologinius reikalavimus.

2. Valstybės narės imasi priemonių, siekdamos specialiose saugomose teritorijose išvengti natūralių buveinių ir rūšių buveinių blogėjimo, o taip pat rūšių, kurių apsaugai buvo įsteigtos specialios saugomos teritorijos, trikdyimo, jei toks trikdymas galėtų būti reikšmingas šios direktyvos tikslų atžvilgiu.

3. Bet kokiems planams ir projektams, tiesiogiai nesusijusiems arba nebūtinai teritorijos tvarkymui, bet galintiems ją reikšmingai paveikti individualiai arba kartu su kitais planais arba projektais, turi būti atliekamas jų galimo poveikio teritorijai įvertinimas. Atsižvelgiant į poveikio teritorijai įvertinimo išvadas ir remiantis 4 dalies nuostatomis, kompetentingos nacionalinės institucijos pritaria planui ar projektui tik įsitikinusios, kad jis neigiamai nepaveiks nagrinėjamos teritorijos vientisumo ir, jei reikia, išsiaiškinusios plačiosios visuomenės nuomonę.

4. Jei, nepaisant poveikio teritorijai neigiamo įvertinimo ir nesant kitų alternatyvių sprendimų, šis planas ar projektas vis dėlto privalo būti įgyvendintas dėl įpareigojančių viršesnio viešojo intereso priežasčių, tarp jų ir socialinio ar ekonominio pobūdžio, valstybė narė imasi visų kompensacinių priemonių, būtinų bendram *Natura 2000* vientisumui apsaugoti. Apie patvirtintas kompensacines priemones ji praneša Komisijai.

Kai atitinkamoje teritorijoje yra prioritetas natūralių buveinių tipas ir (arba) prioritetas rūšis, vieninteliai argumentai, kuriuos galima pateikti, yra argumentai, susiję su žmonių sveikata ar sauga, su labai svarbiomis aplinkai palankiomis pasekmėmis arba kitomis, Komisijos nuomone, įpareigojančiomis priežastimis neatsižvelgti į visuomenės interesus.“

7 Šios direktyvos 7 straipsnis išdėstytas taip:

„Šios direktyvos 6 straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse nustatyti įpareigojimai pakeičia bet kuriuos direktyvos [79/409] 4 straipsnio 4 dalies pirmajame sakinyje nustatytus įpareigojimus teritorijoms, atrinktoms pagal 4 straipsnio 1 dalį arba panašiai pripažintoms pagal jos 4 straipsnio 2 dalį, nuo šios direktyvos įgyvendinimo datos arba nuo valstybės narės atlikto atrinkimo arba pripažinimo datos pagal direktyvą [79/409], jei pastaroji data yra vėlesnė.“

Direktyva 2001/42

8 Direktyvos 2001/42 9 ir 10 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„(9) Ši direktyva yra procedūrinio pobūdžio, o jos reikalavimai turėtų būti integruoti į valstybės narėse taikomas procedūras arba įtraukti specialiai nustatytas procedūras. Siekdamos išvengti dvigubo vertinimo, valstybės narės tam tikrais atvejais turėtų atsižvelgti į tai, kad vertinimai atliekami skirtingais planų ir programų hierarchijos lygiais.

(10) Visų planų ir programų, kurie rengiami daugeliui sektorių ir kurie nustato tolimesnio projektų, išvardytų 1985 m. birželio 27 d. Tarybos direktyvos 85/337/EEB dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo [(OL L 175, 1985, p. 40; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 1 t., p. 248), iš dalies pakeistos 1997 m. kovo 3 d. Tarybos direktyva 97/11/EB (OL L 73, 1997, p. 5; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 3 t., p. 151)], I ir II prieduose, vystymo pagrindus, kurių atžvilgiu nustatoma, kad būtina atlikti vertinimą pagal [Buveinių] direktyvą, pasekmės gali būti reikšmingos aplinkai, todėl paprastai jie turėtų būti rengiami atsižvelgiant į sistemingą aplinkosauginį vertinimą. Kai juose nurodoma, kad jie taikomi nedideliuose plotuose vietiniu lygiu, kai daromi nedideli minėtų planų ar programų pakeitimai, jų pasekmės turėtų būti vertinamos tik tais atvejais, arba kai valstybės narės nustato, kad jos gali būti reikšmingos aplinkai.“

9 Pagal Direktyvos 2001/42 1 straipsnį „Tikslai“:

„Šios direktyvos tikslas – sukurti aukštą aplinkos apsaugos lygį ir padėti į rengiamus ir priimamus planus bei programas integruoti [įtraukti] aplinkos apsaugos klausimus, kad būtų skatinama tvari plėtra, užtikrinant, kad laikantis šios direktyvos būtų atliekamas tam tikrų planų ir programų, kurių pasekmės gali būti reikšmingos aplinkai, aplinkos [aplinkosauginis] vertinimas.“

10 Šios direktyvos 2 straipsnio a ir b punktuose pateikiamos šios apibrėžtys:

„Šioje direktyvoje:

- a) „planai ir programos“ – tai planai ir programos, įskaitant tuos, prie kurių finansavimo prisideda Europos bendrija, taip pat visi jų daliniai pakeitimai:
 - kuriuos turi parengti ir (arba) priimti valdžios institucija nacionaliniu, regioniniu arba vietiniu lygiu arba kuriuos parengia valdžios institucija ir kuriuos vėliau priima parlamentas arba vyriausybė laikantis įstatymų leidimo procedūros, ir
 - kurių reikia pagal įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatas;
- b) „aplinkosauginis vertinimas“ – tai aplinkos apsaugos ataskaitos parengimas, konsultacijos, atsižvelgimas į aplinkos apsaugos ataskaitą ir konsultacijų rezultatus priimant sprendimus, su sprendimu susijusios informacijos teikimas pagal šios direktyvos 4–9 straipsnių nuostatas.“

11 Šios direktyvos 3 straipsnyje „Taikymo sritis“ numatyta:

„1. 2–4 dalyse nurodytų planų ir programų, kurių pasekmės gali būti reikšmingos aplinkai, aplinkos [aplinkosauginis] vertinimas atliekamas pagal šios direktyvos 4–9 straipsnius.

2. Laikantis 3 dalies nuostatų, atliekamas toliau išvardytų planų ir programų aplinkos [aplinkosauginis] vertinimas:

- a) kurie rengiami žemės ūkiui, miškininkystei, žuvininkystei, energetikai, pramonei, transportui, atliekų tvarkymui, vandentvarkai, telekomunikacijoms, turizmui, miestų ir kaimų planavimui ar žemės naudojimui ir kurie nustato tolesnio projektų, išvardytų direktyvos [85/337] I ir II prieduose, vystymo pagrindus, arba
- b) kurių atžvilgiu nustatoma, atsižvelgiant į galimas jų pasekmes teritorijai, kad būtina atlikti vertinimą pagal [Buveinių] direktyvos 6 ir 7 straipsnius.

3. 2 dalyje nurodytų planų ir programų, taikomų nedideliuose plotuose vietiniu lygiu, ir nedidelių 2 dalyje nurodytų planų ir programų pakeitimų aplinkos [aplinkosauginis] vertinimas atliekamas tik tada, kai valstybės narės nustato, kad jų pasekmės gali būti reikšmingos aplinkai.

4. Valstybės narės nustato, ar kitų, nenurodytų 2 dalyje, planų ir programų, kurie nustato tolesnio projektų vystymo pagrindus, pasekmės gali būti reikšmingos aplinkai.

5. Valstybės narės 3 ir 4 dalyse nurodytų planų ar programų galimą pasekmių reikšmingumą aplinkai nustato išnagrinėdamos kiekvieną konkretų atvejį arba patikslindamos planų ir programų rūšis, arba derindamos abu šiuos metodus. Tuo tikslu valstybės narės visais atvejais atsižvelgia į atitinkamus II priede nurodytus kriterijus, užtikrindamos, kad ši direktyva būtų taikoma planams ir programoms, kurių pasekmės gali būti reikšmingos aplinkai.

<...>“

12 Direktyvos 2001/42 4 straipsnyje „Bendrieji įpareigojimai“ nustatyta:

„1. 3 straipsnyje nurodytas aplinkosauginis vertinimas atliekamas rengiant planą ar programą ir prieš juos priimant ar pateikiant svarstyti pagal įstatymų leidimo procedūrą.

2. Šios direktyvos reikalavimai integruojami [įtraukiami] į valstybėse narėse taikomas planų ir programų priėmimo procedūras arba įtraukiami į procedūras, nustatytas tam, kad būtų laikomasi šios direktyvos.

3. Tais atvejais, kai planai ir programos yra hierarchijos dalis, valstybės narės, siekdamos išvengti dvigubo vertinimo, atsižvelgia į tai, kad remiantis šia direktyva vertinimas atliekamas skirtingais hierarchijos lygiais. Be kita ko, kad būtų išvengta dvigubo vertinimo, valstybės narės taiko 5 straipsnio 2 ir 3 dalis.“

13 Šios direktyvos 5 straipsnio „Aplinkos apsaugos ataskaita“ 1 ir 2 dalyse nurodyta:

„1. Tais atvejais, kai pagal 3 straipsnio 1 dalį reikia atlikti aplinkosauginį vertinimą, parengiama aplinkos apsaugos ataskaita, kurioje nustatomos, aprašomos ir įvertinamos plano ar programos įgyvendinimo galimos reikšmingos pasekmės aplinkai, taip pat priimtinos alternatyvos atsižvelgiant į plano ar programos tikslus bei geografinę taikymo sritį. Informacija, kurią reikia pateikti šiam tikslui, yra nurodyta I priede.

2. Pagal 1 dalį parengtoje aplinkos apsaugos ataskaitoje pateikiama informacija, kurios gali būti pagrindai reikalaujama atsižvelgiant į turimas žinias ir vertinimo metodus, plano ar programos turinį ir išsamumą, su jais susijusių sprendimų priėmimo pakopą ir į tai, kaip siekiant išvengti dvigubo vertinimo tam tikrus klausimus reikėtų tinkamai vertinti skirtingais minėto proceso lygiais.“

14 Direktyvos 2001/42 II priede išvardyti šios direktyvos 3 straipsnio 5 dalyje nurodytų pasekmių galimo reikšmingumo aplinkai nustatymo kriterijai.

Italijos teisė

15 Direktyva 2001/42 į Italijos teisės sistemą perkelta 2006 m. balandžio 3 d. *decreto legislativo n. 152 – Norme in materia ambientale* (Įstatyminis dekretas Nr. 152 dėl normų aplinkos apsaugos srityje) (GURI, Nr. 88, 2006 m. balandžio 4 d. paprastas priedas).

16 Šio dekreto redakcijos galiojusios tuo metu, kai susiklostė pagrindinės bylos aplinkybės, 6 straipsnyje nustatyta:

„1. Strateginis aplinkosauginis vertinimas numatytas dėl tų planų ir programų, kurių pasekmės gali būti reikšmingos aplinkai ir kultūriniam paveldui.

2. Laikantis 3 dalies nuostatų, vertinimas atliekamas dėl visų planų ir programų:

a) kurie rengiami aplinkos oro kokybei įvertinti ir valdyti, žemės ūkio, miškininkystės, žuvininkystės, energetikos, pramonės, transporto, atliekų tvarkymo, vandentvarkos, telekomunikacijų, turizmo, miestų ir kaimų planavimo ar žemės naudojimo sektoriams ir kurie nustato projektų, išvardytų šio dekreto II, III ir IV prieduose, tvirtinimo, leidimo, lokalizacijos ir įgyvendinimo rekomendacinius pagrindus;

b) dėl kurių nustatoma, atsižvelgiant į galimas jų pasekmes specialioms saugomoms teritorijoms, kuriose siekiama išsaugoti laukinius paukščius, ir teritorijoms, klasifikuojamoms kaip Bendrijos svarbos teritorijos, kuriose siekiama išsaugoti natūralias buveines ir laukinę fauną bei florą, kad būtina atlikti poveikio vertinimą pagal 1997 m. rugsėjo 8 d. Respublikos prezidento dekreto Nr. 357 5 straipsnį su jo vėlesniais daliniais pakeitimais.

3. 2 dalyje nurodytų planų ir programų, kuriose nustatomas nedidelių plotų vietiniu lygiu naudojimas, ir nedidelių 2 dalyje nurodytų planų ir programų pakeitimų aplinkosauginis vertinimas atliekamas tik jei kompetentinga institucija pagal 12 straipsnio nuostatas nustato, kad jų pasekmės yra reikšmingos aplinkai. <...>

3bis. Pagal 12 straipsnio nuostatas kompetentinga institucija įvertina, ar kitų, 2 dalyje nenurodytų, planų ir programų, kurie nustato tolesnio projektų vystymo pagrindus, pasekmės gali būti reikšmingos aplinkai.

<...>“

Pagrindinės bylos faktinės aplinkybės ir prejudiciniai klausimai

- 17 Venecijos lagūnoje, Pelestrinos salos pietinėje dalyje, yra sala, vadinama *Ca' Roman*, kuri priklauso *Comune di Venezia*. Atsižvelgiant į gamtinę vertę, *Ca' Roman* biotopas, be kita ko, įtrauktas į *Natura 2000* tinklą.
- 18 Ši biotopą sudaro Bendrijos svarbos teritorijos (toliau – BST) piečiausia dalis ir specialios apsaugos teritorija (toliau – SAT), įregistruotos pavadinimu „Venecijos pakrantė: pajūrio biotopas“ (kodas IT 3250023), ir jis yra šalia BST ir SAT, įregistruotos pavadinimu „Venecijos lagūna“ (kodas IT 3250046), ir BST, įregistruotos pavadinimu „Žemiau Venecijos vidurio esanti lagūna“ (kodas IT 3250030). Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo nuomone, *Ca' Roman* yra šioms SAT ir BST gretima teritorija, kurioje stovi šiuo metu apleisti pastatai.
- 19 Pagal teisės aktus, taikomus miestų planavimui *Comune di Venezia* teritorijoje, galima imtis renovacijos – nugriauti ir rekonstruoti vertės netekusius pastatus; jų paskirtis pakeičiama parengus įgyvendinimo planą, kuriame numatomas infrastruktūrinis ir architektūrinis miesto teritorijos organizavimas.
- 20 *Società Ca' Roman* parengė tokį įgyvendinimo planą dėl šio sprendimo 18 punkte nurodytų apleistų pastatų. Ji ketina vietoj jų pastatyti 84 gyvenamuosius būstus 42 pastatuose, suskirstytus į penkias grupes, kurių bendras plotas 29 195 m².
- 21 2012 m. gegužės 31 d. sprendimu *Comune di Venezia* savivaldybės taryba patvirtino nagrinėjamą planą; dėl jo buvo atliktas poveikio aplinkai vertinimas pagal Buveinių direktyvą. Šis vertinimas buvo palankus, bet dėl šio plano buvo pateikta daug instrukcijų, susijusių su SAT ir BPT apsauga.
- 22 Vis dėlto nebuvo atliktas jo aplinkosauginis vertinimas pagal Direktyvą 2001/42. 2013 m. birželio 4 d. išvadoje kompetentinga regiono komisija nusprendė, kad nagrinėjamas planas susijęs tik su nedidelių plotų naudojimu vietiniu lygiu ir kad nereikia atlikti planų dėl tokių plotų aplinkosauginio vertinimo, jeigu jie neturi reikšmingų pasekmių aplinkai.
- 23 *Commissario straordinario* (ypatingasis komisaras), *Comune di Venezia*, patikrinęs, ar reikia atlikti aplinkosauginį vertinimą pagal Direktyvą 2001/42, 2014 m. spalio 2 d. sprendimu, priimtu neperžengiant savivaldybės tarybos kompetencijos ribų, patvirtino nagrinėjamą planą ir nepadarė jokių pakeitimų redakcijoje, kuri buvo patvirtinta anksčiau.

- 24 *Associazione Italia Nostra Onlus*, kurios tikslas yra saugoti ir propaguoti Italijos istorinį, meno ir kultūrinį paveldą, *Tribunale amministrativo regionale per il Veneto* (Veneto regiono administracinis teismas, Italija) pareiškė ieškinį dėl šio patvirtinamojo sprendimo ir dėl kitų aktų; ji iš esmės ginčijo Direktyvos 2001/42 3 straipsnio 3 dalies galiojimą atsižvelgiant į Sąjungos teisę.
- 25 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo nuomone, ši nuostata yra negaliojanti, atsižvelgiant į SESV 191 straipsnį ir į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 37 straipsnį, kiek juose numatyta, kad planų ir programų, kuriems taikomas reikalavimas atlikti poveikio aplinkai vertinimą pagal Buveinių direktyvos 6 ir 7 straipsnius, nebūtina vertinti aplinkosaugos požiūriu pagal Direktyvą 2001/42.
- 26 Vien patikrinimas, ar privaloma atlikti tokį plano arba programos aplinkosauginį vertinimą, skirtingai nuo privalomo ir sistemingo aplinkosauginio vertinimo, yra galimybė nacionalinėms administracijoms išvengti pagal Buveinių direktyvą ir Direktyvą 2001/42 siekiamų aplinkos apsaugos tikslų.
- 27 Be to, Direktyvos 2001/42 3 straipsnio 3 dalis pažeidžia „protingumo principą“, nes šioje nuostatoje, siekiant Buveinių direktyvos tikslų, nustatytas netinkamas ir nepakankamas apsaugos lygis ir nurodytas visiškai kiekybinis ploto, susijusio su šioje nuostatoje nurodytais planais arba programomis, kriterijus.
- 28 Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas tvirtina, kad tinklui *Natura 2000* priklausančios teritorijos, atsižvelgiant į jų charakteristikas, jautrios mažiausiems pakeitimams, sukeltiems trikdžių, kurių patiria fauna, flora, žemė ir vanduo. Todėl pakeitimų poveikis tokioms teritorijoms, kuriose, be kita ko, siekiama apsaugoti retas arba nykstančias rūšis, nėra susijęs su plane arba programoje nurodytos teritorijos plotu. Šį poveikį lemtų tik kokybiniai aspektai, pavyzdžiui, intervencijos rūšis, lokalizacija arba numatytų esminių negrįžtamų pakeitimų tinkamas ar netinkamas pobūdis.
- 29 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pateikia nuorodą į Teisingumo Teismo praktiką, pagal kurią valstybė narė, kuri nustato kriterijus ir (arba) ribas atsižvelgdama tik į projektų apimtį, bet nepaisydama jų pobūdžio ir lokalizacijos, viršija turimą diskreciją (dėl Direktyvos 85/337 žr. 1999 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Komisija / Airija* (C-392/96, EU:C:1999:431, 64–67 punktus ir 2006 m. kovo 16 d. Sprendimo *Komisija / Ispanija* (C-332/04, EU:C:2006:180, 76–81 punktus).
- 30 Taigi išimties, pagal kurią nereikia atlikti planų ir programų, nurodytų Direktyvoje 2001/42, privalomo ir sistemingo aplinkosauginio vertinimo, negalima pagrįsti tik kiekybiniu kriterijumi, kaip antai „nedidelių plotų vietiniu lygiu“ naudojimu, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 3 straipsnio 3 punktą.
- 31 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas priduria, kad, jei Teisingumo Teismas konstatuotų, kad ši nuostata nėra negaliojanti atsižvelgiant į ESV sutartį ir Chartiją, kiltų klausimas, ar šią sąvoką „nedideli plotai vietiniu lygiu“ nacionalinės teisės aktuose galima apibrėžti tik kiekybiniais terminais, kaip tai yra Italijoje.
- 32 Italijos įstatymų leidėjas neapibrėžė sąvokos „nedideli plotai vietiniu lygiu“, o nacionalinių teismų praktikoje remiamasi, be kita ko, tokiais kriterijais: naujų arba plečiamų miesto teritorijų vystymo projektų atveju susijęs plotas turi būti ne didesnis negu 40 ha, o miesto teritorijų atnaujinimo arba vystymo egzistuojančiose miesto teritorijose projektų atveju – ne didesnis negu 10 ha.. Šie visiškai kiekybiniai kriterijai nustato labai dideles ribas, ir tai kelia problemų atsižvelgiant į Direktyvą 2001/42.

33 Šiomis aplinkybėmis *Tribunale amministrativo regionale per il Veneto* (Veneto regiono administracinis teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

- „1. Ar Direktyvos 2001/42 3 straipsnio 3 dalis, kiek joje daroma nuoroda ir į šio straipsnio 2 dalies b punkto nuostatą, yra teisėta, atsižvelgiant į ESV sutarties ir Chartijos normas aplinkos srityje, dėl to, kad pagal ją nereikalaujama sistemingai atlikti planų ir programų, kurių poveikio aplinkai vertinimas privalomas pagal Buveinių direktyvos 6 ir 7 straipsnius, strateginio poveikio aplinkai vertinimo?
2. Ar Direktyvos 2001/42 3 straipsnio 2 ir 3 dalys, siejamos su šios direktyvos 10 konstatuojamąja dalimi, pagal kurią „visų planų ir programų, kurių atžvilgiu nustatoma, kad būtina atlikti vertinimą pagal Buveinių direktyvą, pasekmės gali būti reikšmingos aplinkai, todėl paprastai jie turėtų būti rengiami atsižvelgiant į sistemingą aplinkosauginį vertinimą“, turi būti aiškinamos taip, kad pagal jas draudžiamos tokios nacionalinės teisės nuostatos, kuriose, apibrėžiant „nedidelius vietinio lygio plotus“, kaip jie suprantami pagal Direktyvos 2001/42 3 straipsnio 3 dalį, remiamasi tik kiekybiniais kriterijais?
3. Ar Direktyvos 2001/42 3 straipsnio 2 ir 3 dalys, siejamos su šios direktyvos 10 konstatuojamąja dalimi, pagal kurią „visų planų ir programų, kurių atžvilgiu nustatoma, kad būtina atlikti vertinimą pagal Buveinių direktyvą, pasekmės gali būti reikšmingos aplinkai, todėl paprastai jie turėtų būti rengiami atsižvelgiant į sistemingą aplinkosauginį vertinimą“, turi būti aiškinamos taip, kad pagal jas draudžiamos tokios nacionalinės teisės nuostatos, kuriose nereikalaujama strateginio aplinkos vertinimo procedūros automatiškai ir privalomai taikyti visiems naujų ar plečiamų miesto teritorijų vystymo projektams, kai susijęs plotas neviršija 40 ha, arba miesto teritorijų atnaujinimo ir plėtros jau esamose miesto teritorijose projektams, kai susijęs plotas neviršija 10 ha, nepaisant to, kad dėl jų galimo poveikio šioms teritorijoms jau buvo nustatyta, kad būtina atlikti poveikio aplinkai vertinimą pagal Buveinių direktyvos 6 ir 7 straipsnius?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtinumą

- 34 *Comune di Venezia* ir *Società Ca' Roman* teigia, kad prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra nepriimtinas.
- 35 Jos tvirtina, kad su pagrindinėje byloje nagrinėjamu planu susijusi teritorija yra ne šio sprendimo 18 punkte nurodytose SAT ir BST. Todėl remiantis Buveinių direktyvos 6 ir 7 straipsniais nereikalaujama atlikti šios teritorijos poveikio aplinkai vertinimo, ir dėl to nebūtinai aplinkosauginis vertinimas pagal Direktyvą 2001/42, nes neįvykdytos šios direktyvos 3 straipsnio 2 dalies b punkte numatytos sąlygos. Šiomis aplinkybėmis atsakymai į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo pateiktus klausimus netektų svarbos priimant sprendimą pagrindinėje byloje.
- 36 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad nacionalinio teismo pateiktiems klausimams dėl Sąjungos teisės išaiškinimo, atsižvelgiant į tai, kad jis atsakingas už savo nurodytas faktines ir teises aplinkybes, kurių tikslumo Teisingumo Teismas neprivalo tikrinti, taikoma svarbos prezumpcija. Atsisakyti pateikti atsakymą į nacionalinio teismo pateiktą prašymą priimti prejudicinį sprendimą Teisingumo Teismas gali tik jei akivaizdu, jog prašymas išaiškinti Sąjungos teisę visiškai nesusijęs su pagrindinės bylos faktais ar dalyku, kai problema hipotetinė arba kai Teisingumo Teismui nežinomos faktinės aplinkybės ar teisiniai pagrindai, būtini, kad jis galėtų naudingai atsakyti į jam pateiktus klausimus (žr., be kita ko, 2001 m. kovo 13 d. Sprendimo *PreussenElektra*, C-379/98, EU:C:2001:160, 39 punktą ir 2016 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Radgen*, C-478/15, EU:C:2016:705, 27 punktą).

- 37 Šioje byloje, kaip generalinė advokatė nurodė išvados 22 punkte, neatmestina, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamo projekto poveikio vertinimas pagal Buveinių direktyvos 6 ir 7 straipsnius gali būti būtinas, net jeigu šis projektas tiesiogiai susijęs tik su teritorija už BST ir SAT, nurodytų šio sprendimo 18 punkte, ribų. Planas arba programa dėl teritorijos, esančios ne BTS ir (arba) SAT, atsižvelgiant į aplinkybes, vis dėlto gali turėti joms poveikį.
- 38 Iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad šioje byloje prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, kuris pažymi, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamas planas susijęs su teritorija, esančia greta šio sprendimo 18 punkte nurodytų BTS ir SAT, mano, kad būtent taip ir yra; šios aplinkybės Teisingumo Teismas neturi patikrinti.
- 39 Tokiomis aplinkybėmis nėra akivaizdu, kad prašomas Direktyvos 2001/42 išaiškinimas visiškai nesusijęs su pagrindinės bylos faktais ar dalyku.

Dėl pirmojo klausimo

- 40 Pirmuoju prejudiciniu klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar Direktyvos 2001/42 3 straipsnio 3 dalis yra galiojanti, atsižvelgiant į ESV sutarties ir Chartijos nuostatas.
- 41 Pirmiausia reikia pažymėti, kad Direktyva 2001/42 pagrįsta EB 175 straipsnio 1 dalimi dėl veiksmų, kurių Europos Sąjunga turi imtis aplinkos srityje, siekdama įgyvendinti EB 174 straipsnyje nurodytus tikslus.
- 42 SESV 191 straipsnio, kuris atitinka EB 174 straipsnį ir anksčiau iš esmės atitiko EB sutarties 130 R straipsnį, 2 dalyje nustatyta, kad Sąjungos aplinkos politikoje siekiama „aukšto apsaugos lygio“, atsižvelgiant į skirtingų Sąjungos regionų būklės įvairovę. ESS 3 straipsnio 3 dalyje taip pat numatyta, kad Sąjunga siekia, be kita ko, „aukšto lygio aplinkos apsaugos ir aplinkos kokybės gerinimo“.
- 43 Pagal Teisingumo Teismo praktiką remiantis SESV 191 straipsnio 1 dalimi leidžiama priimti priemones, susijusias tik su tam tikrais aplinkos aspektais, su sąlyga, kad šios priemonės padeda išlaikyti ir apsaugoti aplinką ir gerinti jos kokybę (žr. 1998 m. liepos 14 d. Sprendimo *Safety Hi-Tech*, C-284/95, EU:C:1998:352, 45 punktą ir 1998 m. liepos 14 d. Sprendimo *Bettati*, C-341/95, EU:C:1998:353, 43 punktą).
- 44 Nors aišku, kad SESV 191 straipsnio 2 dalyje reikalaujama, kad Sąjunga aplinkos srityje siektų aukšto apsaugos lygio, toks apsaugos lygis nebūtinai turi būti techniškai įmanomai aukščiausias, kad atitiktų šią nuostatą. Pagal SESV 193 straipsnį valstybėms narėms leidžiama toliau laikytis griežtesnių apsaugos priemonių arba jas priimti (žr. 1998 m. liepos 14 d. Sprendimo *Safety Hi-Tech*, C-284/95, EU:C:1998:352, 49 punktą ir 1998 m. liepos 14 d. Sprendimo *Bettati*, C-341/95, EU:C:1998:353, 47 punktą).
- 45 Taigi svarbu patikrinti, ar pagal šią teismo praktiką Direktyvos 2001/42 3 straipsnio 3 dalis yra galiojanti atsižvelgiant į SESV 191 straipsnį.
- 46 Šiuo aspektu reikia nurodyti, kad dėl būtinybės suderinti tam tikrus SESV 191 straipsnyje numatytus tikslus bei principus ir dėl kriterijų įgyvendinimo sudėtingumo teismo kontrolė turi neišvengiamai apimti tik klausimą, ar priimdami Direktyvos 2001/42 3 straipsnio 3 dalį Europos Sąjungos Parlamentas ir Taryba nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos (šiuo klausimu žr. 1998 m. liepos 14 d. Sprendimo *Safety Hi-Tech*, C-284/95, EU:C:1998:352, 37 punktą; 1998 m. liepos 14 d. Sprendimo *Bettati*, C-341/95, EU:C:1998:353, 35 punktą ir 2005 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *Graikija / Komisija*, C-86/03, EU:C:2005:769, 88 punktą).

- 47 Dėl Direktyvos 2001/42 reikia priminti, kad pagal jos 1 straipsnį šios direktyvos tikslas – sukurti aukštą aplinkos apsaugos lygį ir padėti į rengiamus ir priimamus planus bei programas integruoti aplinkos apsaugos klausimus, kad būtų skatinama tvari plėtra, užtikrinant, kad laikantis šios direktyvos būtų atliekamas tam tikrų planų ir programų, kurių pasekmės gali būti reikšmingos aplinkai, aplinkosauginis vertinimas.
- 48 Iš šios direktyvos 3 straipsnio 2 dalies b punkto matyti, kad laikantis šio straipsnio 3 dalies aplinkosauginis vertinimas atliekamas dėl visų planų ir programų, dėl kurių, atsižvelgiant į galimas jų pasekmes teritorijai, būtina atlikti poveikio aplinkai vertinimą pagal Buveinių direktyvos 6 ir 7 straipsnius.
- 49 Direktyvos 2001/42 3 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad planų ir programų, taikomų nedideliuose plotuose vietiniu lygiu, ir nedidelių planų ir programų pakeitimų aplinkosauginis vertinimas atliekamas tik tada, kai valstybės narės nustato, kad jų pasekmės gali būti reikšmingos aplinkai.
- 50 Iš šios nuostatos, siejamos su Direktyvos 2001/42 10 konstatuojamąja dalimi, matyti, kad susijusios valstybės narės kompetentingos institucijos turi atlikti planų ir programų, taikomų nedideliuose plotuose vietiniu lygiu, nagrinėjimą, kad patikrintų, ar konkretus planas arba programa gali turėti reikšmingų pasekmių aplinkai, ir kad šios institucijos paskui turi būtinai atlikti šio plano arba šios programos aplinkosauginį vertinimą pagal direktyvą, jeigu padaro išvadą, kad minėtas planas arba programa gali turėti tokių pasekmių aplinkai.
- 51 Pagal Direktyvos 2001/42 3 straipsnio 5 dalį planai arba programos, kurių pasekmės gali būti reikšmingos aplinkai ir kuriems dėl to gali reikėti atlikti aplinkosauginį vertinimą pagal šią direktyvą, nustatomi išnagrinėjus kiekvieną konkretų atvejį arba nustačius planų ir programų rūšis, arba derinant abu šiuos metodus. Tuo tikslu valstybės narės visais atvejais atsižvelgia į atitinkamus šios direktyvos II priede nurodytus kriterijus, užtikrindamos, kad ši direktyva būtų taikoma planams ir programoms, kurių pasekmės gali būti reikšmingos aplinkai.
- 52 Direktyvos 2001/42 3 straipsnio 5 dalyje minėtų planų ir programų tyrimo mechanizmais siekiama palengvinti planų ir programų, kuriuos reikia įvertinti, nes jie gali turėti reikšmingų pasekmių aplinkai, nustatymą (2011 m. rugsėjo 22 d. Sprendimo *Valčiukienė ir kt.*, C-295/10, EU:C:2011:608, 45 punktas).
- 53 Valstybių narių pagal Direktyvos 2001/42 3 straipsnio 5 dalį turima diskrecija nustatyti kai kurių rūšių planus arba programas, galinčius turėti reikšmingų pasekmių aplinkai, ribojama šios direktyvos 3 straipsnio 3 dalyje, siejamoje su to paties straipsnio 2 dalimi, įtvirtinus pareigą užtikrinti, kad būtų atliekamas planų ir programų, galinčių turėti reikšmingų pasekmių aplinkai, visų pirma dėl jų charakteristikų, pasekmių ir teritorijų, kurioms gali būti daroma įtaka, aplinkosauginis vertinimas (2011 m. rugsėjo 22 d. Sprendimo *Valčiukienė ir kt.*, C-295/10, EU:C:2011:608, 46 punktas).
- 54 Taigi pagal Direktyvos 2001/42 3 straipsnio 2, 3 ir 5 dalis siekiama, kad nebūtų atsisakyta atlikti nė vieno plano arba programos, galinčių turėti reikšmingų pasekmių aplinkai, aplinkosauginio vertinimo (2011 m. rugsėjo 22 d. Sprendimo *Valčiukienė ir kt.*, C-295/10, EU:C:2011:608, 53 punktas).
- 55 Vadinas, šią situaciją reikia atskirti nuo situacijos, kai dėl visiškai kiekybinio kriterijaus praktikoje visai planų arba programų kategorijai iš anksto netaikoma pareiga atlikti aplinkosauginį vertinimą pagal Direktyvą 2001/42, net jeigu šie planai arba programos gali turėti reikšmingų pasekmių aplinkai (šiuo klausimu žr. 2011 m. rugsėjo 22 d. Sprendimo *Valčiukienė ir kt.*, C-295/10, EU:C:2011:608, 47 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).
- 56 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia konstatuoti, kad pagal Direktyvos 2001/42 3 straipsnio 3 dalį, pagal kurią negali būti neatliekamas nė vieno plano arba programos, galinčių turėti reikšmingų pasekmių aplinkai, aplinkosauginis vertinimas, siekiama šioje direktyvoje nustatyto tikslo užtikrinti aukštą aplinkos apsaugos lygį.

- 57 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas vis dėlto tvirtina, kad vien patikrinimas, ar privaloma atlikti plano arba programos aplinkosauginį vertinimą, skirtingai nuo privalomo ir sisteminio aplinkosauginio vertinimo, yra galimybė nacionalinėms administracijoms išvengti pagal Buveinių direktyvą ir Direktyvą 2001/42 siekiamų aplinkos apsaugos tikslų.
- 58 Tačiau, kaip matyti iš Teisingumo Teismo aiškinamos Direktyvos 2001/42, valstybės narės, neperžengdamos savo kompetencijos ribų, turi imtis visų būtinų bendrų arba specialių priemonių tam, kad būtų atliktas visų planų arba programų, kurių pasekmės gali būti reikšmingos aplinkai, aplinkosauginis vertinimas prieš juos priimant pagal šioje direktyvoje numatytas procedūrinės taisyklės ir kriterijus (žr. 2012 m. vasario 28 d. Sprendimo *Inter-Environnement Wallonie ir Terre wallonne*, C-41/11, EU:C:2012:103, 42 punktą ir jame nurodyta teismo praktika).
- 59 Bet kuriuo atveju vien pavojus, kad nacionalinės institucijos gali elgtis taip, kad išvengtų Direktyvos 2001/42 taikymo, negali lemti šios direktyvos 3 straipsnio 3 dalies negaliojimo.
- 60 Taigi šiuo atveju nepaaiškėjo, kad Parlamentas ir Taryba, priimdami Direktyvos 2001/42 3 straipsnio 3 dalį, padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, atsižvelgiant į SESV 191 straipsnį. Todėl nagrinėjant šią bylą minėtoje Direktyvos 2001/42 nuostatoje nenustatyta nieko, kas galėtų paveikti jos galiojimą atsižvelgiant į SESV 191 straipsnį.
- 61 Be to, dėl galimo Direktyvos 2001/42 3 straipsnio 3 dalies negaliojimo klausimo atsižvelgiant į Chartijos 37 straipsnį reikia priminti, kad pagal šį straipsnį „aukštas aplinkosaugos lygis ir aplinkos kokybės gerinimas turi būti integruotas į Sąjungos politiką ir užtikrintas pagal tvaraus vystymosi principus“.
- 62 Šiuo klausimu reikia pažymėti, jog Chartijos 52 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad joje pripažintos teisės, reglamentuojamos Sutartyse, įgyvendinamos jose nustatytais sąlygomis ir neperžengiant nustatytų ribų. Taip yra Chartijos 37 straipsnio atveju. Iš Su Pagrindinių teisių chartija susijusių išaiškinimų (OL C 303, 2007, p. 17) dėl šios nuostatos matyti, kad „[Chartijos 37 straipsnyje] numatyti principai grindžiami [EB] 2, 6 ir 174 straipsniais, dabar pakeistais [ESS] 3 straipsnio 3 dalimi ir [SESV] 11 ir 191 straipsniais“.
- 63 Vadinas, kadangi, kaip konstatuota šio sprendimo 60 punkte, Direktyvos 2001/42 3 straipsnio 3 dalyje nenustatyta nieko, kas galėtų paveikti jos galiojimą atsižvelgiant į SESV 191 straipsnį, šioje nuostatoje taip pat nenustatyta nieko, kas galėtų turėti poveikį jos galiojimą atsižvelgiant į Chartijos 37 straipsnį.
- 64 Iš pateiktų samprotavimų matyti, kad išnagrinėjus pirmąjį klausimą nenustatyta nieko, kas galėtų paveikti Direktyvos 2001/42 3 straipsnio 3 dalies galiojimą, atsižvelgiant į ESV sutarties ir Chartijos nuostatas.

Dėl antrojo ir trečiojo klausimų

- 65 Antruoju ir trečiuoju klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar Direktyvos 2001/42 3 straipsnio 3 dalį, siejamą su šios direktyvos 10 konstatuojamąja dalimi, reikia aiškinti taip, kad 3 dalyje esanti sąvoka „nedideli plotai vietiniu lygiu“ gali būti apibrėžiama nurodant tik atitinkamos teritorijos plotą.
- 66 Dėl sąvokos „nedideli plotai vietiniu lygiu“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2001/42 3 straipsnio 3 dalį, iš vienodo Sąjungos teisės taikymo ir lygybės principo reikalavimų matyti, kad kai Sąjungos teisės nuostatoje aiškiai nedaroma nuoroda į valstybių narių teisę, norint nustatyti šios nuostatos prasmę ir apimtį, jos reikšmė visoje Sąjungoje paprastai turi būti aiškinama savarankiškai ir vienodai, atsižvelgiant į nuostatos kontekstą ir nagrinėjamo teisės aktu siekiamą tikslą (visų pirma žr. 1984 m. sausio 18 d. Sprendimo *Ekro*, 327/82, EU:C:1984:11, 11 punktą ir 2016 m. spalio 13 d. Sprendimo *Mikołajczyk*, C-294/15, EU:C:2016:772, 44 punktą).

- 67 Kadangi Direktyvos 2001/42 3 straipsnio 3 dalyje nėra jokios aiškos nuorodos į valstybių narių teisę, kuri taikoma norint nustatyti sąvokos „nedideli plotai vietiniu lygiu“ prasmę ir apimtį, šis nustatymas turi būti atliekamas atsižvelgiant į šios nuostatos kontekstą ir šios direktyvos tikslą.
- 68 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad pagal minėtos nuostatos formuluotę planas arba programa turi atitikti dvi kumuliacines sąlygas. Pirmą, šis planas arba ši programa turi būti taikomi „nedideliame plote“ ir, antra, ši teritorija turi būti „vietinio lygio“.
- 69 Dėl sąvokos „vietinis lygis“ reikia pabrėžti, kad terminas „vietinis lygis“ taip pat vartojamas Direktyvos 2001/42 2 straipsnio a punkto pirmoje įtraukoje. Pagal šią nuostatą „planai ir programos“ šioje direktyvoje reiškia planus ir programas, prie kurių finansavimo prisideda Sąjunga, taip pat visus jų dalinius pakeitimus, kuriuos turi parengti ir (arba) priimti valdžios institucija nacionaliniu, regioniniu arba vietiniu lygiu arba kuriuos parengia valdžios institucija ir vėliau priima parlamentas arba vyriausybė pagal įstatymų leidimo procedūrą ir kurių reikia pagal įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatas.
- 70 Kaip nurodė generalinė advokatė išvados 56 punkte, iš Direktyvos 2001/42 2 straipsnio a punkto pirmoje įtraukoje ir 3 straipsnio 3 dalyje vartojamų panašių sąvokų ir šios direktyvos sistemos matyti, kad sąvoka „vietinis lygis“ šiose abiejose nuostatose reiškia tą patį, t. y. jis nurodo administracinį lygį susijusioje valstybėje narėje.
- 71 Vadinas, planas ar programa laikytinas nedideliame plote „vietiniu lygiu“, kaip jis suprantamas pagal Direktyvos 2001/42 3 straipsnio 3 dalį, taikoma priemone tuomet, kai šį planą arba šią programą turi parengti ir (arba) priimti vietinio, o ne regioninio ar nacionalinio lygio institucija.
- 72 Dėl sąvokos „nedidelis plotas“, pažymėtina, kad apibrėžiamasis požymis „nedidelis“, remiantis įprastu jo vartojimu šnekamojoje kalboje, siejamas su teritorijos dydžiu. Taigi, kaip nurodė generalinė advokatė išvados 59 punkte, šis teritorijos dydžio kriterijus gali būti suprantamas tik kaip visiškai kiekybinis kriterijus, t. y. su Direktyvos 2001/42 3 straipsnio 3 dalyje nurodytu planu arba programa siejamos teritorijos plotas, neatsižvelgiant į pasekmes aplinkai.
- 73 Šiomis aplinkybėmis reikia konstatuoti, kad vartodamas sąvoką „nedideli plotai vietiniu lygiu“, pirmą, Sąjungos teisės aktų leidėjas nurodo vietinės institucijos, kuri parengė ir (arba) priėmė atitinkamą planą arba programą, teritorinę kompetenciją. Antra, kadangi taikymo nedideliuose plotuose priemonė arba kriterijus turi atitikti nustatytą vietinio lygio reikalavimą, susijusi teritorija turi būti nedidelė proporcingai šiai teritorinei kompetencijai.
- 74 Atsižvelgiant į išdėstytus svarstymus, į antrąjį ir trečiąjį prejudicinius klausimus turi būti atsakyta kad Direktyvos 2001/42 3 straipsnio 3 dalį, siejamą su šios direktyvos 10 konstatuojamąja dalimi, reikia aiškinti taip, kad 3 dalyje esanti sąvoka „nedideli plotai vietiniu lygiu“ turi būti apibrėžiama nurodant atitinkamos teritorijos plotą tokiomis sąlygomis:
- planą arba programą parengė ir (arba) priėmė vietinio, o ne regioninio arba nacionalinio lygio institucija, ir
 - ši teritorija, neperžengiant vietinės institucijos teritorinės kompetencijos ribų, yra nedidelė proporcingai šiai teritorinei kompetencijai.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 75 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

1. Išnagrinėjus pirmąjį prejudicinį klausimą nenustatyta nieko, kas galėtų paveikti 2001 m. birželio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/42/EB dėl tam tikrų planų ir programų pasekmių aplinkai vertinimo 3 straipsnio 3 dalies galiojimą atsižvelgiant į ESV sutarties ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos nuostatas.
2. Direktyvos 2001/42 3 straipsnio 3 dalį, siejamą su šios direktyvos 10 konstatuojamąja dalimi, reikia aiškinti taip, kad 3 dalyje esanti sąvoka „nedideli plotai vietiniu lygiu“ turi būti apibrėžiama nurodant atitinkamos teritorijos plotą tokiomis sąlygomis:
 - planą arba programą parengė ir (arba) priėmė vietinio, o ne regioninio arba nacionalinio lygio institucija, ir
 - ši teritorija, neperžengiant vietinės institucijos teritorinės kompetencijos ribų, yra nedidelė proporcingai šiai teritorinei kompetencijai.

Parašai.